

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV
 Telefon 226
 Abonament anual 200 lei
 Pentru stăruinţă 500 lei
 Anunţuri, reclame, după tarife

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare în fie-care zi de lucru

Cu manifeste Imprăştiate pe sate şi semnate de anonimi, guvernul cantă să-şi câştige popularitate.

S'a convins şi d-l Brătianu că numele şi cuvântul celor dela conducere nu mai au nici o trecere în faţa poporului!!

Criza guvernului Brătianu

Din Bucureşti ni se telefonează că proiectul legii chiriilor a întâmpinat ieri în secţiunile Camerei o vie opoziţie. Primul-ministru, înştiinţat fiind de acest lucru, s'a dus la Cameră, unde a stăruit ca proiectul să fie votat în felul cum a fost primit de Senat.

Unii deputaţi au protestat, că li se cere să voteze un proiect necomplet, antidemocratic şi nestudiat. Alţii au declarat, că vor da vot pentru primul-ministru, nu însă pentru proiect.

Se depun mari stăruinţe, ca proiectul să fie cât mai repede primit, aşa ca Parlamentul să poată lua azi vacanţă. În acest scop, primul-ministru va declara în şedinţa publică de azi a Camerei, că îşi ia angajamentul să vină în sesiunea viitoare cu un proiect complet al legii chiriilor.

Guvernul vrea cu orice preţ să închidă azi Parlamentul pentru trei săptămâni, pentru ca să poată ocoli izbucnirea unor nemulţumiri ce există între ministeriabilii liberali.

În cercurile politice se afirmă că guvernul Brătianu, cu maximul de eforturi, abia va mai putea rămâne până la toamnă. Chiar liberalii o spun aceasta.

Cu toate acestea se spune că Regele ar avea intenţia să sfătuiască pe d-l Brătianu ca să se retragă mai de vreme, pentru ca să se producă o destindere în situaţia politică de azi.

Toate aceste ştiri agită viu majorităţile liberale şi în special pe ministeriabili, cari s'au văzut reduşi a vota încredere d-lor Cosma, general Moşoiu, Nistor, Inuleţ şi alţii; fără ca promisiunile primului-ministru să se fi împlinit sau să se poată împlini.

După sancţionarea Constituţiei

Înainte de a depune proiectul Constituţiei pe birourile Corpurilor de votare ale legilor liberale, presa guvernului, în frunte cu oficiosul brătienist, repeta zi de zi că ţara aşteaptă cu nerăbdare şi moare de dorul Constituţiei d-lui Brătianu.

Minciuna liberală a fost descoperită în toată golăţatea ei, atunci când depunerea în Parlament a Constituţiei a stărnit revolta în toate unghiurile ţării, iar Bucureşti, cu toată oprirea celor dela ţară de a merge în Capitală au văzut demonstraţii îndreptate împotriva guvernului, cum nu s'au mai pomenit în ţara românească.

Unde şi pe ce se mai bazează deci afirmaţia liberală despre nerăbdarea cu care poporul aşteaptă Constituţia Brătienilor?

Dar s'a săvârşit în fine şi „marele act istoric” — vorba d-lui Brătianu — adică Constituţia a fost votată şi sancţionată.

În loc de recunoaşterea pe care guvernul ar trebui să o aibă din partea poporului în schimb Constituţiei pe care i-a oferit-o — ce se întâmplă?

Agenţii guvernului imprăştiie pe sate potop de așa numite „Scrisori” către țărani, în cari caută — acum după votare! — să dovedească nevoia noii Constituţii.

Curat brătieneste: după ce îi împui poporului o lege potrivnică voinţei şi intereselor lui, cauţi să-i dovedeşti nevoia acelei legi. Iar pentru ca poporul să fie pe deplin convins de nevoia legilor liberale, zahărul şi petrolul monopolizate de agenţii liberali nu se mai distribuie decât acelor cari fac politica guvernului.

Sperăm că atunci când şi apa şi sarea nu se vor mai da decât acelor cari vor dovedi că sunt liberali, atunci ţara va fi complet edificată şi convinsă de absoluta nevoie a Constituţiei noi.

Invăţăminte din viaţa şi domnia lui Cuza-Vodă

Viaţa lui Cuza-Vodă „a adus la învăţătura, că nu trebuie să ocupi locul la înălţimea cărui nu te poţi ridica, o a doua: că e dator un Suveran să risce şi situaţia sa pentru a da o soluţie curajoasă problemelor mari ale timpului, şi o a treia: că jertfa pe care ai făcut-o o dată pentru binele neamului şi ţării, n'ai dreptul s'o retragi”.

1909.

N. Iorga.

O lecţie binemeritată.

Decoraţii refuzate.

Se ştie că zilele trecute a avut loc la diferitele prefecturi distribuirea solemnă a decoraţiilor conferite din prilejul încoronării. Nu mai insistăm asupra modului cum s'au făcut aceste decoraţii, ştiut fiind de toată lumea că între cei „distingiţi” se găsesc cu dumiumul lichele, secături, nulităţi şi agenţi liberali de tot soiul.

Din acest prilej, s'a întâmplat însă în înutul Zărandului — protopopiatul faimosului senator Piso — un fapt care merită să fie relevat. Sosind la Brad ordinul pentru distribuirea decoraţiilor, administratorul de plasă, aflând că în 22 Martie, preoştii Zărandului erau întruniţi în conferinţa preoţească — s'a gândit una şi bună: să intre în această conferinţă pentru a vesti sfinţilor lor porunca preainaltă. Zis şi făcut.

Dar lucrurile s'au întâmplat să iasă altfel, decum şi le va fi închipuit d-l primpretor. Căci vrednicii preoţi ai vrednicului Zărand

Cine a votat noua Constituţiune

de GH. POPP, deputat.

În absenţa Opoziţiunii şi în mijlocul protestelor publice şi a frământărilor unei ţări turburate, majorităţile liberale au votat „Constituţiunea” d-lui Ion I. C. Brătianu.

În clipa aceasta credem că nu este inutil a demonstra încă odată care este originea „Parlamentului” care a votat noul aşezământ al României-Mari. Ţara va avea prilejul să constate încă odată că legea de temelie a statului român nu este ieşită din voinţa populară, ci din loviră de stat şi din cea mai flagrantă călcare a oricărei legalităţi şi moralităţi publice.

Oricât de nervoase şi iritate ar fi investivele majorităţii, ori cât de mult ni s'ar striga de pe băncile ei:

— *Mi vorbiţi şi de altceva! Asta o ştim!* totuşi chestiunea alegerilor şi a furtului de urne pe care se întemeiază „opera” guvernului rămâne şi va trebui să rămâne problema de competenţă, mereu nouă şi actuală, a situaţiunii politice de astăzi. Fără neleguirile şi fraudele din alegeri nu am fi avut nici guvernul nici majorităţile de astăzi, fără ele nu am avea nici „Constituţiunea” şi nici crizele de azi şi de mâine.

Alegerile şi alegătorii.

O alegere se compune din trei elemente principale cari împreună constituiesc rezultatul: 1. Alegătorii; 2. candidaţii; şi 3. procedura electorală.

Este de ajuns ca unul singur din aceste trei elemente să fie viciat pentru că actul electoral întreg să fie nul şi nevalabil. În alegerile generale şi parţiale din 1922 în Transilvania legalitatea a fost violată în toate trei elementele constitutive ale unei alegeri.

Alegerile generale din 1922 şi toate alegerile parţiale ce au urmat s'au făcut în baza unor liste electorale incomplete, de un corp electoral mutilat. Cu toate reclamaţiunile şi protestările partidului naţional, autorităţile au refuzat să completeze listele cu alegătorii cari în anul 1919, 1920, 1921 au împlinit vârsta legală de 21 ani, deşi legea le obligă în mod expres să facă aceasta. Vechia listă făcută în anul 1916 este şi astăzi în fiinţă şi toate alegerile se fac încă în baza ei.

nu s'au lăsat orbiţi de străluciri nevrednice. Ci rând pe rând, în frunte cu inimosul preşedinte — d-l I. Perian — şi luptătorul neînfriecat pentru dreptate şi neam — d-l păr. Nic. Pop — şi-au ridicat cuvântul, împotriva modului cum s'au făcut decoraţiile, făcând apel la toţi colegii de profesie, să nu primească astfel de decoraţii.

Primpretorul surprins şi infuriat, a început a ameninţa preoştii împunându-i că face politică ş. a. Fireşte i-s'a răspuns, că politica a dus-o el în conferinţă, căci nu trebuia să se prezinte înaintea ei cu astfel de lucruri — roade jignitoare ale unor atitudini politice condamnate de toţi cei cu bun simţ.

Laudă vi se cuvine Vouă, vrednici păstori sufletişti ai poporului încăput pe mâna unor uzurpatori. Incep a se ivi zorile dreptăţii, care din jos în sus, trebuie să străbată prin bezna întunecoasă şi plină de putrigaiu a unor hoji de urne.

Asfel în timp ce în vechiul regat listele au fost completate an cu an, în Transilvania şi Banat patru contingente de alegători sunt în întregimea lor excluse (adăugând în anul acesta şi noul contingent din 1922). O sută de mii cetăţeni sunt lipsiţi de dreptul de vot în Transilvania şi votul universal a devenit peste munşi o ficţiune.

Această denegare de drepturi ar fi singură de ajuns pentru a vicia legalitatea alegerilor din Transilvania.

Candidaturile.

În ultimele două alegeri generale sub averescani, dar mai mult sub liberali, respingerea candidaturilor sub pretexte meschine şi ipocrite, a devenit un metod comod, agreat de guverne pentru a „scoate” fără luptă pe candidaţii oficiali.

În întreaga istorie a luptelor noastre politice sub unguri între 1867—1914 nu se cunoaşte decât un singur caz de respingere a candidaturii româneşti de către autorităţile ungureşti. Este cazul d-lui dr. Ioan Sucu, a cărui candidatură a fost respinsă în anul 1904 sau 1905 într-o alegere parţială la Nădlac (Jud. Cenad). D-sa întârziase cu 5—10 minute termenul legal pentru depunerea candidaturii. Respingerea era deci conformă cu legea.

În România-Mare, în alegerile făcute pentru primul Parlament din 1919 sub Consiliul dirigent, nu se cunoaşte decât un singur caz de respingere a candidaturii, aceea din cercul Lipovei (Banat). La validări întreg Partidul naţional, după instrucţiunea expresă a d-lui Iuliu Maniu, a votat pentru invalidarea acestui mandat. Patru săptămâni mai târziu candidatul respins, Mişa Vasiescu, ţărănist, luă locul naţionalistului C. Misici ca reprezentant al Lipovei. E o ilustrare strălucită a legalismului ardelenesc şi o desminţire drastică pentru adversarii cari ne aruncă insinuarea că: „La putere veţi face şi voi ca noi”.

De unde, cum am spus, sub unguri, într-o perioadă de 47 de ani, nu am avut decât un singur caz de respingere a candidaturii în alegerile generale din 1922, sub guvernul liberal numărul candidaţilor din toate partidele respinşi de diferite birouri locale, s'a ridicat la cifra de 126!

Au fost cazuri când într'un singur cerc au fost respinşi câte 4—5 candidaţi spre a asigura „proclamarea” unicului candidat ce mai rămânea în fiinţă. Acest candidat era totdeauna, fără excepţie, candidatul guvernului. Într'un singur judeţ, în Bhor, din 10 locuri, în opt s'au ales candidaţii liberali fără contracandidaţi, iar în cele două cercuri unde candidaţii Partidului naţional au fost admişi, ei au fost aleşi cu mare majoritate de voturi, ceea ce constituie o indicaţiune prea lămurită şi pentru celelalte cercuri.

Dintre cei 75 de deputaţi liberali aleşi în Transilvania, 28 sau aproape 40 la sută au fost aleşi fără adversari şi fără luptă.

Pentru ceilalţi guvernul a rezervat ultima retortă de falşificare a alegerilor: furtul de urne.

Procedura electorală

Violarea urnelor proiectată şi săvârşită cu premeditare din ordinul autorităţilor, se lovea de o piedică importantă în Transilvania.

Articolul 56 al legii electorale din această provincie — lege ratificată de Parlament şi sancţionată de Rege —

prevede în mod precis că votarea odată începută va continua „fără întrerupere” (afară de cazurile de forță majoră).

Spre surprinderea generală în fața alegerilor generale guvernul a dispus printr-o circulară oficială că votarea va dura trei zile, în așa chip că va fi întreruptă în cele două nopți cari despășesc zilele de votare. În timpul nopții paza urnelor era încredințată în mod exclusiv autorităților. Dacă vom adăuga că în timpul nopților în cele mai multe locuri au fost văzute automobilele-fantomă trecând dintr-o secție de votare în alta, că aceste vehicule se opreau în fața localurilor de votare pe cari le vizitau ofițeri de jandarmi sau funcționari și că în locurile unde din „neprevăderea” președinților urnele fuseseră sigilate, ele fură găsite violatate — ar fi de ajuns spre a face dovada.

Dar proba ar mai putea fi completată și cu alte indicii: declarațiile marelui majorității a alegătorilor făcute adesea în scris sau sub jurământ că au votat pe candidatul Partidului național, deși la scrutinul se proclamase candidatul oficialității, marile plusuri de voturi găsite în urne (8—900 în loc de 2—300 voturi câte se dăduseră în realitate) etc.

În circ. Huedinului fraudă a fost constatată în mod oficial de procurorul Cepescu, chemat din Cluj pentru aceasta. Într-o secție de votare din jud. Hunedoara s'a întâmplat că la despuerea scrutinului urna a fost găsită plină cu buletinele candidatului pentru Senat, deși alegerile pentru Senat nu avuseseră încă loc. Acest comic *quiproquo* este o dovadă că, într'un exces de prevedere autoritățile pregătiseră din vreme și furtul urnelor pentru alegerile senatoriale.

În sfârșit, spre a face dovada completă, vom aminti că la câte-va luni după alegeri, la 10 Mai guvernul a obținut falimosul decret de amnistie pentru toate delicturile electorale. Această măturare făcuse, dublată de complicitatea Coroanei a pus de sigur vârf „rușinii naționale” și „scandalului european” care au fost alegerile sub guvernul d-lui Ion I. C. Brătianu în România-Mare.

Conștiința publică unanimă a Transilvaniei este de acord că, în afară de cele câte-va cercuri în care partidul liberal se cartelase cu alegătorii sași două-trei la număr, în toate, absolut toate cercurile cu majoritate românească, cu toate presiunile, teroarea, arestările și celelalte metode obișnuite ale „luptei” oficiale, Partidul național ar fi avut victoria electorală de partea sa, dacă unele nu ar fi fost „operate”.

Astfel s'a ales grupul „ardelenesc” al partidului liberal. Și astfel s'a format acea faimoasă majoritate care a votat „Constituția” d-lui Ion I. C. Brătianu. Fără ea și fără crima alegerilor din Ardeal, acoperită de mantia de purpur a amnistiei regale, „libertățile” și „garanțiile” noii Constituții, irresponsabilitatea ministerială, desființarea Contenciosului, sugrumarea presei și naționalizarea subsolului nu ar fi fost cu putință.

Sistemul politic al loviturii de Stat, al denegării de drepturi, al fraudei și furtului, al teroarei și al baionetei scilicet — acesta este părintele noii „Constituțiuni” liberale. Și ea va trăi și va cădea odată cu acesta.

Perchiziții în Kecskemét

Din Budapesta se anunță: În urma unui denunț, comisia militară interaliată din Budapesta, a sosit ieri în Kecskemét pentru a face perchiziții și a descoperi depozite de arme ascunse. Comisia a perchiziționat un mare număr de case, fără să găsească vre-o armă. În timpul acesteia populația protestând împotriva perchizițiilor, în decursul manifestației a fost spart un geam al automobilului Comisiei. Guvernul a luat măsuri pentru a stabili responsabilitatea manifestațiilor. (Telegr.).

„Revoluția” dela Buftea

— Fine. —

Arestarea.

Delegațiunile din Capitală încep discuția cu căpitanul. Se cere cu insistență să se indice pe cel vinovat. Jandarmul așa zis insultat apare. El nu recunoaște însă în nimeni din cei prezenți pe acela care l'ar fi ofensat. Totuși căpitanul ordonă ca toți să-l urmeze la secțiunea de jandarmi. La protestarea legitimă a tuturor jandarmii primesc ordinul să pună baioneta la armă și să inconjoare grupul. Se atrage atenția că părintele Manu e deputat și ca atare el nu poate fi sub nici un cuvânt arestat. Căpitanul Mateescu nu vrea să știe nici de aceasta și ordonă ca convoiul înconjurat de jandarmi să se pună în mișcare. Garda e însă prea slabă, pentru a putea încercul complet mulțimea.

Majoritatea jandarmilor păzește conacul Știrbey.

Un mare număr din cei arestați se furizează și pleacă pe drumuri laterale. Rămân în grup 17 persoane în frunte cu preotul Manu decise să vadă ce se va petrece cu ele până la sfârșit.

Odată ajuns la localul secțiunii, grupul este ținut pe șosea la poartă, în timp ce căpitanul Mateescu intră singur înăuntru pentru a se pune în legătură telefonică cu conacul. Timp de o oră cei arestați sunt ținuți în drum fără ca faimoasa cercetare cu insulta jandarmului să înceapă. Lumea protestează, dar căpitanul nu vrea să știe de nimic. Zăvorit în cancelaria postului, lucrează vajnic la telefon. La orele 7 seara jandarmii primesc ordin să bage lumea înăuntru.

Preotul Manu s'a dus peste drum, la cantină, pentru a mânca ceva.

Arestații sunt închiși în dormitorul jandarmilor. Trei santinelle cu baloneta la armă stau înăuntru iar alte două santinelle afară la ușă. Sublocotenentul vine și face lista arestațiilor. Telefonul bărnăie la fiecare minut. Ordine peste ordine vin fie din Capitală, fie dela conac.

Pe la orele 8 se aude larmă. Sunt trupele de întărire, care sosesc în pas alergător dela gară. Eșaloane peste eșaloane sunt îndreptate spre castelul Știrbey. Într-o oră comuna Buftea e prefăcută într'un adevărat lagăr militar.

Un platonier vine și anunță căpitanului sosirea la Buftea a colonelului Crivăț, a primului procuror și a judecatorului de instrucție. Nici unul din aceștia nu vine însă la postul jandarmilor ci trec direct la conac. Arestații au însă onoarea vizitei agenților Siguranței, care într-o alură grotească de film cinematografic sunt introduși pentru a recunoaște pe criminali. Deziluzionați că n'au dat de clientela lor obicinuită, agenții ies.

În acest interval de timp ancheta începe, dar nu cu arestații ci cu jandarmii. Sublocotenentul Vasiliu îi dresază pe fiecare jandarm în parte, introducându-l apoi pentru a i-se consemna depoziția de căpitan.

Maltratarea preotului Manu.

Din rândul celor maltratați lipsind preotul Manu, care lua masa peste drum de post, un jandarm e trimis să l cheme la căpitanul Mateescu. Preotul Manu sosește. Ușa arestului se deschide și căpitanul Mateescu îi ordonă să intre înăuntru. Invocând din nou imunitatea sa parlamentară, părintele Manu declară că nu se lasă arestat decât cu forța.

Cu strigăte de bestie căpitanul dă ordin să fie luat pe sus. Părintele rezistă. Sublocotenentul Vasiliu îi pune mâna în gât și-l doboară la pământ, iar șase jandarmi năvălesc asupra sa.

— „La carceră și puneți-l cătușele!”
La acest ordin al căpitanului preotul Manu e târât de mână și de picioare, dus în carceră, și închiuz. La ușa carcerii sunt postate trei sentinelle. Însăși jandarmii nu pot să-și rețină amărăciunea provocată de actul brutei imbecile, care ordonase maltratarea preotului. În același timp ordine severe sunt date pentru ceilalți arestați. Un pluton abia sosit, inconjoară pe din afară arestul. La ușă paza este îndoită, cei arestați primesc ordinul nici să nu mai vorbească între ei... E clipa în care printr'un îndoit cordon de trupe d-lui Ionel Brătianu trece în goana mașinei spre gara Buftea.

Un document al vremii.

Convoiul arestațiilor.

În această situațiune cei arestați sunt ținuți până la ora unu noaptea. Deși primul procuror și judecătorul de instrucție sosiseră la Buftea, totuși ei au fost trimiși îndărăt la București așa cum veniseră, fără a face nici o cercetare. Dacă procurorul intra în atribuțiile sale, rolul jandarmilor înceta. Ori tocmai pentru ca cei arestați să rămână în puterea jandarmilor, magistrații au fost împiedecați să facă cercetările.

La ora 1 noaptea ușa arestului se deschide și prizonierii sunt scoși afară. Un careu de 50 jandarmi cu baioneta la armă îi inconjură. Trupa primește ordinul să încarce armele, arestații sunt înșirați trei câte trei și porniți prin beznă nopții spre gară. Singur preotul Manu rămâne închis în carceră, unde i se refuză până și un pahar cu apă.

La ora 1 jum., convoiul ajunge la gară. Arestații sunt urcați în automobilul cu care fuseseră aduse trupele. Fiecare bancă e păzită de 2 jandarmi. Peste un stert de oră e adus singur exhortat între patru baionete și preotul Manu. Automobilul se pune în mișcare, plecând spre București.

La București.

După o oprire de 1 minut la Chitila, automobilul ajunge la triaj. De aci e îndreptat pe linia Cotroceni, Dealul Spirei, și la orele 2 jum., ajunge în gara Filaret. Peronul gării e ocupat de un pluton de jandarmi. Asista la debarcarea arestațiilor inspectorii de poliție Moșăteanu și Mălămuțeanu. Sub cea mai strictă pază arestații sunt coborâți și scoși în piața gării. Opt taximetre rechiziționate asteaptă să-i transporte. Suși câte doi și câte trei în fiecare mașină, convoiul coboară spre oraș. În fiecare automobil sunt și doi jandarmi cu pușca. Peste 15 minute coloana de automobile se oprește pe cheul Dâmboviței la cazarma regimentului de jandarmi rurali. Arestații sunt suși la etaj și închiși într'unul din dormitoarele trupei, din care fuseseră sculați din somn și trecuți în altă parte soldații care dormeau.

Ancheta.

Ținuți toată noaptea și toată dimineața zilei de ieri acolo sub pază mi-

litară, abia la orele 12 se anunță sosirea procurorului. Primul chemat la interogator e preotul Manu.

Instruiesc d-nii procuror Petres și cu judecătorul de instrucție Paștion. Părintele Manu e pus în libertate la ora 1 după amiază, iar ceilalți arestați sunt lăsați până la orele 4, când instrucția începe din nou. Doi câte doi sunt coborâți în cabinetele magistraților, cari iau interogatorul și consemnează depozițiile.

Sunt 17 arestați și anume: Preotul Manu deputat, căpitan Chabert fost deputat, Raul Crăciun primredactor al „Epocii”, Ionel Dimitrescu avocat, Al. V. Cazimir, avocat și ziarist, Mircea Zăgănescu proprietar, N. Enescu avocat, C. Popescu profesor, C. Cazimir, A. Marinescu, I. Herescu, C. Socilaru, V. Călin, Ioan Popescu, Popescu-Tulcea, D. Stoienescu și I. Sabetai.

O înscenare idioată.

Arestarea aceasta abuzivă și brută s'a făcut ca toate arestările operate de regimul Brătianu, fără nici un motiv serios. Dar odată brutalitatea comisă trebuia căutată motivarea legală. Insulta unui jandarm, pe lângă că nu se putea stabili, dar nici nu putea să justifice arestarea în massă a 17 persoane. S'a recurs atunci la o înscenare stupidă. Toți jandarmii au fost dresși să declare că delegațiunile sosite din București au ocupat sala de întrunire cu forța, spărgând ușile fără știrea și voia nimănui. Violarea de domiciliu astfel ficlăuită, putea constitui un motiv plauzibil pentru arestare.

Nu mică a fost însă surprinderea magistraților, când dela primele interogatorii pe care le-a luat ieri după amiază, au fost nevoiți să constate, că sala de întrunire dela Banca Știrbey a fost închiriată din vreme în regulă, sub luare de chitanță, care a și fost pusă sub ochii instructorului.

Vădit jenați de situația în care au fost puși, magistrații au declarat liberi pe toți arestații ieri la orele 5, imediat ce interogatoriile au fost terminate.

Actul acesta abuziv al guvernului Brătianu nu se va termina însă așa de simplu.

Chiar astăzi vor fi dați judecării pentru abuz de putere și arestare ilegală — toți acei cari au ordonat arestările, precum și acei cari au comis actele de brutalitate și barbarie împotriva preotului Manu și d-lui Popescu-Tulcea.

Banditismele dela Buftea își vor avea epilogul care li se cuvine.

Cum s'a primit la Brașov promulgarea Constituției liberale.

— Spicuri —

Alături s'au arborat, la ordinul poliției din Brașov, steaguri naționale pe edificiile autorităților și școlilor. Lumea privea nepăsătoare la cele câteva steaguri și-și vedea de drum. Nici o altă manifestație din partea populației civile.

Ziarul local „Kronstädter Zeitung” luând act de ordinul poliției, observă că autoritățile pot arbora steagul, dar sași cari ar arbora cu acest prilej steaguri, s'ar face vinovați de „sfidarea sentimentelor poporului săsesc”.

În schimb, Constituția liberală a fost serbată de armată. Intreagă garnizoana a fost concentrată Joi după amiază pe drumul spre comuna Cristian, ca să asiste la tragerile regimentului 41 de artilerie. În loc de instrucție militară, care nu putea avea alt scop decât să facă pe soldați să cunoască efectul tragerii cu artilerie, — a avut însă loc o manifestație militară din prilejul promulgării Constituției. Un călător care mergea spre Cristian, a asistat la această serbare, ne spune că un domn colonel, probabil comandantul regimentului de artilerie, a rostit cu acest prilej un discurs înflăcărat, preamărind Constituția „mama legilor”. Terminând oratorul, s'au tras salve de tunuri, apoi a urmat un foc de baraj.

Noi, toți iubim armata țării, căci toți facem parte din ea și ținem la prestigiul ei. Tocmai din acest motiv nu putem concepe o manifestație de ordin politic din partea armatei țării. Și nu putem concepe salvele constituționale de Joi, cu atât mai puțin discursul d-lui colonel atunci, când o astfel de manifestație n'a fost făcută din ordin superior — așa cel puțin credem noi — și

când ea se face într'un timp când cetățenilor țării, cari au dreptul să facă politică, li se opresc manifestații din prilejul Constituției tocmai cu ajutorul armatei, care în schimb manifestează — precum s'a întâmplat la Brașov — cu discursuri și salve de tun din prilejul Constituției.

D-lor, cari vii prezidat manifestația de Joi, ce faceți cu armata țării, care trebuie să planeze deasupra tuturor frământărilor și manifestațiilor politice?

Aprobarea luptei Opoziției

Comitetul Partidului național român din circumscripția Orăștie a trimis d-lui Ionel Maniu următoarea telegramă:

Urmărim cu însuflețire, lupta eroică dusă contra Clubului liberal zis Parlament al hoților de urne. Suntem mândri de conducătorii noștri. Vă asigurăm de neclintita noastră credință în Partidul național român — și de aderarea noastră deplină la lupta Opoziției unite pentru dreptate și legalitate. Trăiască luptătorii pentru drepturile poporului!

Comitetul Partidului național al circumscripției din Orăștie.

Conferințele asociației profesorilor secundari. În speranța că aceste conferințe cari tratează subiecte din cele mai importante, vor deveni obiect de mai mult interes pentru publicul intelectual brașovean — ele s'au întrerupt deocamdată, urmând ca d-l dr. Nifescu să țină conferința sa după sărbători.

ULTIMA ORA

Mizeria magistraților.

Trei barouri și-au suspendat activitatea în semn de solidarizare.

București. — Barourile advocaționale din *Florești, Constanța și Pitești*, în semn de solidarizare cu mizeria în care se sbat magistrații dela tribunalele numitelor orașe, au hotărât să suspende orice activitate profesională până când nu li-se va creia, prin ministerul de justiție, o situație, care să le asigure o existență bună și onorabilă.

În acest scop toți membrii acestor birouri s-au prezentat la tribunalele respective și după ce au făcut declarații în acest sens, s-au retras. Procesele rămânând astfel fără apărători, nu au putut fi desbatute. Ele s-au amânat din oficiu.

Talburări la sate

BUCUREȘTI — Ziarul „Aurora” este informat că în ultimele zile au izbucnit grave tulburări în mai multe sate din județele Iași, Dorohoi și Suceava. Orașeni necunoscuți instigă pe țărani întruiva Evreilor, ținând prin cărciumi, d scursuri incendiare, vorbind de sânge și jaf și îndemnând la asasinare și devastare. Mai mulți evrei au fost bătuti și isgoniți.

Nici un fel de autoritate n-ar fi intervenit.

O declarație a lui Poincaré

Paris. — D-l Harlot întrebând pe d-l Poincaré în chestia ocupării Ruhrului, acesta a declarat:

Nu ne vom retrage din Ruhr decât în măsura și proporția plășilor efectuate. Aceste plăși trebuie să reprezinte totalitatea daunelor suferite de Franța în timpul războiului. Prăbușirea valutei germane a redus aproape complet toate datoritiile Germaniei, așa că aceasta este azi mai puțin împovărată decât Franța.

D-l Poincaré reamintează că atunci când Germania se va convinge de acest lucru, și va trimite propuneri directe Franței sau tuturor aliaților, acestea vor fi examinate așa cum se cuvine. Este nu numai copilăresc dar și urât să se atribue Franței planuri secrete de anexare.

Încăerări între proprietari și chiriași

București. — Față de amendamentele aduse legii chiriilor depusă de d-l ministru al justiției, „Liga chiriiașilor” din Capitală, a ținut ieri, la orele 10 dim., o nouă întrunire publică în sala „Dacia” sub prezidiul d-lui dr. Gh. Rădulescu, care a declarat că chiriiașii nu vor dezarma până când nu se va soluționa chestiunea chiriilor. Au luat cuvântul mai mulți oratori.

La orele 12 și un sfert, d-l inspector I. Rallet s'a prezentat d-lui dr. Rădulescu, cerând ca la orele 1 să părăsească sala, deoarece la 2 trebuie să înceapă întrunirea proprietarilor. Chiriiașii s'au opus, comunicând poliției că nu vor părăsi sala. Mulțimea care aflase de somație, a început să protesteze și tumultul a fost cu greu liniștit.

La orele 1 au sosit în sală d-nii deputații Victor Moldovanu și Agârbiceanu. Mulțimea îi aplaudă frenetic. D-l dr. Rădulescu adresându-se celor sosiți, spune că „Liga chiriiașilor” are toată încrederea, că deputații vor susține cererile chiriiașilor. D-l Gh. Ene Filipescu spune că a intervenit la d-l Iuliu Maniu, care a adăugat că legiferarea făcută de guvernul liberal este pentru familia lor.

Opoziția unită nu va putea recușta aceste legiferări, cari sunt în dauna mulțimii. De asemenea s'a adus și la cunoștința d-lui dr. Lupu, care este bolnav și care a înfierat actele nelegiuite ale guvernului liberal.

D-l Victor Moldovan deputat, spune că lupta chiriiașilor este îndreptățită, și fiecare vede azi sărăcia acestei țări.

Părintele Agârbiceanu deputat, spune că dreptatea socială, care trebuia să se introducă la noi, a fost din nou palmuită.

D-l Spanișteanu, deputat, expune punctul de vedere al Partidului țărănesc cu privire la legea chiriilor.

La ora 2, un grup de proprietari caută să pătrună în sală. Lumea intervine și proprietarii sunt scoși afară în haiducii, ce țin câteva minute.

Proprietarii trec în curtea „Daciei” ca să-și țină întrunirea. Sunt însă împiedecați să vorbească de către numeroase grupuri de chiriași, cari au intrat deasemenea în curte. Se începe o mare încăerare, în decursul căreia chiriiașii au început un *adevărat bombardament cu ouă clocite asupra proprietarilor*, cari sunt nevoiți a se retrage și a eși pe străzi. Chiriiașii, fiind evacuați din sală de către jandarmi, se revărsă deasemenea pe străzi, unde se încăeră din nou cu proprietarii. Cu toate intervențiile jandarmilor, chiriiașii lor le succede să pătrundă în masă compactă până la Camera, unde o delegație e primită de președintele Camerei. Aflând chiriiașii că în secțiile Camerei nu s'au aprobat modificările făcute de Senat, ei s'au liniștit. Pe la orele 7 seara manifestații au plecat spre casă.

Tot timpul a stăpănit însă o mare panică în Capitală fiind temeri de excese. Aproape toate prăvăliile au fost închise

Locale

Serbare școlară. Școala primară urbană de stat Nr. 2 din Brașov. Schei invită cu toată căldura pe părinții elevilor și pe toți prietenii și binevoitorii școlii la Serbarea școlară ce o va aranja, mâine, Duminecă „Floriilor”, în 1 Aprilie (19 Martie) 1923, în sala festivă a liceului „Andrei Șaguna”. Începutul la orele 8 d. s. Prețul intrării este lăsat la bunăvoința Onor. public. Venitul curat este destinat pentru procurarea unui drapel pe seama școlii primare No. 2.

Programul: „In vale amurgește”, melodie franceză executată de corul școlii. Jocuri și declamațiuni de grădina de copii din str. Ecaterinii nr. 23 și strada Prunduului nr. 2. C. Porumbescu: „Pe al

Amânarea adunării populare din Brașov.

Fiind în imposibilitate de a găsi pentru Duminecă un local pentru adunarea proiectată — localul dela „Gewerbeverein” e angajat de Reuniunea bisericii unitare pe ziua întregă, iar celelalte săli angajate pentru diverse festivități din prilejul Paștelor catolice — și ținând seamă de faptul că autoritățile administrative nu admit adunările în liber, organizația Partidului național din Brașov se vede silită să amâne ținerea adunării pentru o dată apropiată.

Cetățenii din Brașov și jur vor avea, cu toate obstacolele ce se pun, în curând prilejul să-și spună cuvântul și să ridice din nou protestarea lor împotriva nelegiuirilor guvernării de azi.

INFORMAȚIUNI

Ancheta turburărilor antisemite din Iași a constatat că au fost devastate 14 străzi, Parchetului au fost înaintați 35 manifestații, între cari și f-ul profesorii Zelea Codreanu, studentul Corneliu Z. Codreanu.

Din Alibunar ni se scrie, că singurul deputat român ales în parlamentul sârbesc e d-l dr. Ioan Jianu, avocat în Alibunar.

În adunarea generală a băncii „Albina” au fost reeși în consiliul de administrație pe 6 ani d-nii: Ioan I. Lăpedatu și Nicolae Togan, iar nou ales pe 5 ani, în locul regretatului Andreiu Bârseanu, d-l dr. Valeriu Branisic.

Ni se comunică din partea poștei, că multe din scrisorile pentru streinătate nu sunt trancate corespunzător, fapt care aduce împiedecarea ajungerii la destinație a scrisorilor. Pentru Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia, Jugoslavia și Italia, cărțile poștale se tranchează cu 1 Lei 50 bani, iar scrisorile cu 2 Lei 25 bani. Pentru celelalte țări, cărțile poștale cu 2 Lei, iar scrisorile cu 3 Lei.

La 6 Aprilie se va inaugura cu deosebită solemnitate monumentul fostului președinte al Partidului național George Pop de Băsești, monument ridicat de familia regretatului în comuna Băsești. La această solemnitate vor asista membrii comitetului executiv al Partidului național în frunte cu d-l dr. Iuliu Maniu. Serviciul divin îl va oficia episcopul Gherlei, dr. Iuliu Hossu.

Un sechestrul ciudat. Ziarului „Solia Dreptății” (Orăștie) i se anunță, că dela un sindicat al muncitorilor, la o perchezitie, s'ar fi confiscat poeziile lui M. Eminescu. Dacă nu a fost liberal? Ce să-l faci? Dăm un sfat guvernului: să pună stampila partidului liberal pe toate cărțile îngăduite de el spre cetire, ca să nu se mai întâmple „crime” de acestea.

Peste 15 zile să așteaptă să se rela la Lausanne tratativele cu Turcii.

Președinte al Academiei române, în locul regretatului D. Onciul, va fi ales d-l I. Al. Brdtescu-Voinești, actual vice-președinte al secțiunii literare.

Corpul didactic și un grup de tineri din Feldioara organizează o serbare cu bal la seara de 9 Aprilie (ziua a doua de Paști) în folosul școlii. Toți cei ce susțin scopurile frumoase sunt invitați a lua parte la această serbare. Suprasolviri se vor publica.

Într'un interview acordat unui ziar local președintele tribunalului, d-l Aurel Zăfirescu, a declarat că va convoca adunarea de constituire a baroului avocaților, pe ziua de 29 Aprilie. Cauza pentru care nu s'a putut ține Dumineca trecută adunarea de constituire este că d-sa a fost împiedicat să prezideze adunarea, trebuind să ia parte la recepțiunea Prințului Carol cu prilejul luării jurământului recruților.

Concertul Popa Grama

Sub înaltul patronaj al M. Sale Regina Maria, va avea loc *Joi, în 11 Aprilie*, la orele 8 jum. seara, în aula liceului Honterus, un concert dat de mult apreciatul nostru de violă **Gh. Popa Grama**, fiind acompaniat la pian de d-l director de muzică **Victor Bickertich**.

În program sunt luate următoarele piese: I. Brahms Sonata A-dur. II. Bruch, concert de violă în g-moll. III. a) Fibich, Poem; b) Popa Grama, cântec mic; c) Popa Grama, Impresione. IV. Vauxtemps, Balade et Polonaise.

Prețul locurilor: Lei 30, 20 și 10. Bilete de vânzare la librăria Hiemesch, Târgul Grăului nr. 7.

va ține în localul Societății Industriașilor (Gewerbeverein). Ordinea zilei: Comemorarea savantului Rötgen, decedat la 10 Februarie.

Farmacii de serviciu. În timpul dela 31 Martie până la 13 Aprilie vor face serviciu peste amiază și noapte și în Dumineci farmaciile: La Biserica albă str. Príncipele Carol 8 și A. Eichhorn „la Turul negru”, Strada Victoriei 43.

Laborator Roentgen modern, cu aparatele cele mai noi, uzină electrică proprie, sub manipularea Dr. Papp Ludovic, Str. Orfanilor 25. Medic conducător Dr. Iuliu Fischer, specialist. Fotografii și transluminări precum și vindecări cu razele Roentgen și cu raze ultraviolete (cvarț), zilnic și în orice oră din zi.

Pentru a face posibil și celor cu stare materială mai puțină să se îmbrace cu toată scumpetea, în mod răspunzător situației pe care o ocupă, am deschis în depozitul meu o secțiune pentru oei cu

STARE NIJLOCIE

costume de bărbați din stofa de lână veritabilă cu Lei 1600-2800
paltoane de iarnă din stofa de lână veritabilă cu Lei 1800-2900

MAGAZINUL DE HAINE

M. NEUMANN,

BRAȘOV.

Sidy Kertész

Salonul de pălării

Braşov, Strada Porţii 48, în curte.

Noutăţi de pălării pentru dame.
Modele originale din
streinătate. Pălării de
doliu. Ornamente pentru
pălării. Transformări.

Ştiri din Banat

Timişoara, 27 Martie.

Teatrul maghiar din Timişoara şi-a închis porţile. Ultima reprezentaţie a teatrului maghiar din localitate a avut loc ieri seară, Duminică 25 crt. Reprezentaţiile au fost sistate de către consiliul nostru comunal, deoarece concedierea directorului Szabo era făcută numai pentru până la 15 Martie, după care dată urma să vie o altă trupă, aceea a directorului Rona dela Arad.

Această dir urmă reprezentaţie a trupel d-lui Szabo s'a terminat cu acorduri disonante. Trimişii direcţiunii financiare au sigilat casa deoarece recepţiunea teatrului rămăsese în restanţă cu plata dării către stat. Deasemenea actorii şi orhestranţii s'au intrunit imediat după primul act, cerând să li se plătească imediat onorariile, ameninţând cu grevă momentană. Reprezentaţia nu a fost reluată decât după insistenţele repetate ale publicului.

O întrunire a proprietarilor de case. Proprietarii de case din Timişoara au avut ieri dimineaţă, în sala mare a primăriei, o consfătuire.

A vorbit d-l avocat dr. S. Mateiu, d-l Hajdu, preşedintele Asociaţiei proprietarilor şi d-l I. Gemeinhardt. La urmă s'a votat şi s'a trimis ministrului de justiţie o moţiune, cuprinzând doleanţele proprietarilor.

Baile Zizin (lângă Braşov).

Staţiune climaterică, cură cu ape minerale, băi calde şi piscină. Hotel, Vile, Restaurant clasa I. cu terasă, Bodegă, Cofetărie, curte, grajd şi garage sub conducerea d-lui C. Teodoru. Se caută muzică civilă pentru sezon. 3738 1-30

Administraţia.

S'a deschis în Braşov Noul Magazin de Manufactură

Gologan, Marcovici & Co.

Strada Hirscher 7

vis-à-vis de Teatrul Redoute.

Cel mai bine asortat cu ultimele noutăţi.

Stofe pentru dame, Mătăsuri, Marchizete, Opaluri pentru lingerie, precum: Zefire, Oxforduri, Satenuri, Perdele cu metru şi gata, Feţe pentru mese, Hosencalguni, Clorapi de dame, bărbaţi şi copii, Mănuşi, şi toate articolele atingătoare de această branşă.

Cu preţurile cele mai convenabile. Rugăm a ne vizita spre convingere.

„Saxonia“ Nr. 270

3389 14-0

Bine şi ieftin

se execută în atelierul de bijuterie

Târgul Grăului Nr. 9

Reparaţiuni şi lucrări noui.
Se cumpără fracţiuni de aur.

H. Ostersetzer,

giuvaergiu.

Domnii Abonaţi

ai ziarului care sunt în restanţă cu plata abonamentului, sunt rugaţi ca de urgenţă să trimită costul abonamentului prin mandat poştal, contrar vom fi siliţi a sista trimiterea ziarului.

Administraţia.

Bodega Viticolă

Târgul Boilor Nr. 4.

o-o Vinuri de prima calitate! o-o
o-o Delicatese excelente. o-o
3-5 3737

Pălării

se prefac, vopsesc. Se vând pălării

noui cu preţuri ieftine la

„Pariser Chic“

strada Principele Carol 28 (vis-à-vis
2-2 de biserica catolică). 3740

Cinema-Apollo

(Teatrul Naţional)

Duminică, 1 şi Luni, 2 Aprilie se va reprezenta

Acrobata arzândă

dramă în 7 acte. În rolul principal
Lee Parry

VINURI PRIMA CALITATE

de Ardeal şi vechiul Regat cu
Lei 15-20 p. litru se vinde la

Bodega Ioan I. Avrigeanu,
Nr. 7. — Strada Prundului — Nr. 7.

„Saxonia“ Nr. 554.

5681 4-10

Confecţionarea de Rutărie

„Edelweiss“

primeşte spre confecţionare
rufe de tot felul efectuând
cele mai fine rufării cu pre-
ţuri ieftine.

Pentru lucru bun se garantează.

Braşov, strada Neagră 12.

Se caută lucrători stabili,

care să priceapă confecţionarea
tigelor de ciment la fabrica Demeter
Gärtner et Comp. Braşov, Strada
Gărei 58/c.

Caut lucrători la pădure

pentru tăiat lemne de foc, metri fag,
pădure frumoasă, sau un antreprenor,
care să-şi aducă lucrător. Lucrarea una
oră depărtare de satul Azuga.

8180 16-0 I. BULIGĂ, Azuga.

„Saxonia“ Nr. 685.

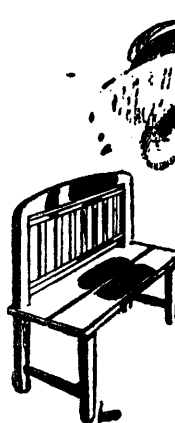
8739 4-0

Cele mai bune
vinuri pentru masă şi vinuri de desert, ca şi vin negru

cumpăraţi pentru sărbători în prima
calitate şi preţ convenabil la

GHEORGHE FLEISCHER, strada Vămii Nr. 23.

Mare depozit de vinuri.

Saxonia 523.

3652 6-12

Văpsitoria şi Curăţătoria chimică

Wilhelm Körner

Fabrica: Strada Nisipului Nr. 1.

Se recomandă On. Public
pentru sezonul de primăvară
cu curăţitul şi văpsitul de gar-
derobe de dame şi bărbaţi,
precum şi cu executarea tuturor
lucrărilor atingătoare în această
branşă.

Sucursale:

STADTLER, strada Vămii 29.

KLUSCH, Cartea Honterus 10.

AU SOSIT

Modele originale pentru primăvară

din Paris şi Viena

la Magazinul cel mai bine asortat din România-Mare

Mantouri de dame, toate calităţile. — Mantouri
de piele şi Pelerine. — Costume de dame.
— Toaie de stradă, toate calităţile. — Haine
de mătase. — Haine de casă. — Jemperi.
— Haine croşetate. — Mantouri croşetate.
— Foi şi bluze. — Mantouri şi costume,
pentru fetiţe.

FENYVESI ŞI SAMUEL

Palatul noutăţilor

Nr. 31-33 — Târgul Inului — Nr. 31-33.

Banca Viticolă a României S. A.

Heinrich Müller

recomandă Onor. public următoarele vinuri naturale ardelenesti de
prima calitate:

Burgund, Auslese, Muşcatel, Ruland, Furmint,
: Sauvignon, Rising de Rin, Vinuri de masă :

în diferite preţuri. Se pot căpa în detalii la:

BODEGA VITICOLA, Târgul Boilor Nr. 4.

Comande sunt a se adresa la depozitul principal din strada
Laterală Nr. 44. Telefon 413, sau în pivniţa Primăriei din strada
Porţii Nr. 63.

„Saxonia“ Nr. 678.

8720 8-3

BERE pentru sărbătorile Paştilor
culoare deschisă şi BERE BOCK se pune în vânzare, începând dela 29 Martie.
FRIEDRICH CZELL şi FII, Grupa CARL CZELL.